

STEKLARNA

GlasilO OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 10

Rogaška Slatina

Oktober 1982

Devalvacija dinarja za 20%

Za izvoznike dodatna spodbuda

Nekoliko nepričakovano smo v četrtek, 21. oktobra, zvedeli, da je naš dinar glede na konvertibilne ali zamenljive valute v povprečju devalviral ali izgubil vrednost za 20 odstotkov. Čeprav se ukrepa nismo nadejali, pa je bil potreben, saj smo že ugotavljali, kako postaja dinar spet precenjen v primerjavi s konvertibilnimi valutami... Devalvacija pomeni enostavno, da bodo izvozniki dobili v povprečju za svoj izvoz 20% več kot prej. A vsi, ki tudi uvažamo, pa bomo hkrati tudi za toliko dražje plačevali uvoženo blago.

Realen ali stvaren kurs – najboljši spodbudnik izvoza

Že večkrat so naši upravni organi obljubljali, da bomo vodili za uresničevanje sprejetih ciljev na področju gospodarskih odnosov s tujino politiko realnega ali stvarnega tečaja dinarja. S to, nedavno objavljeno devalvacijo, smo torej sledili ciljem politike za našo gospodarsko čvrstost. Če bi tudi v preteklosti vedno vodili politiko realnega tečaja dinarja, sedaj verjetno ne bi bili v kočljivem položaju. Učinki te devalvacije pa bodo res dobra spodbuda izvoznim prizadevanjem v bodoče le, če tej devalvaciji spet ne bodo sledile podražitve. Le brzdanje cen ob realnem tečaju dinarja lahko pomeni zares ustrezno spodbudo izvoznikom.

Tudi v naši delovni organizaciji smo že večkrat poudarili, da realnega tečaja dinarja kot instrumenta ekonomske politike ne odtehta noben drug ukrep za spodbujanje izvoza. Dejansko bomo šele v prihodnjih mesecih videli, kaj nedavno objavljena devalvacija pomeni. Če ji bodo sledili valovi podražitev, kot so sledili tisti v letu

1980, potem bodo njeni učinki kaj hitro izničeni.

Tudi v svetu so gospodarski strokovnjaki pohvalili vse zadnje sprejete ukrepe izvršnega sveta skupščine SFRJ za omejevanje porabe, za ohranjanje zunanje likvidnosti in za povečanje konkurenčne sposobnosti našega gospodarstva. Toda ukrepi sami po sebi niso dovolj. Nujni bodo še temeljiti premiki v našem obnašanju, delu in odgovornosti. Le tako bomo v nekaj letih zopet prebrodili zdajšnje gospodarske težave.

Kaj pomeni nedavna devalvacija dinarja za nas?

Kljub temu, da pomeni vsaka devalvacija priznavanje gospodarskih težav, upadanje življenjske ravni prebivalstva, naša delovna organizacija kot pretežna izvoznica pozdravlja takšno odločitev zveznega izvršnega sveta.

Sedaj bomo imeli več manevrskega prostora pri kalkuliranju in postavljanju izvoznih cen. Bolj realno bodo plačani naši izdelki, namenjeni izvozu. Le

Preberite!

Proizvodnja večja od planirane	2
Dati raziskovanju pravo vlogo	3
Zadovoljivi dosežki	4
Več in bolje delati...!	6
O Steklarni in Steklarski šoli	7
Smernice ne bodo ostajale teorija na papirju	9
Novi obračun osebnih dohodkov invalidov	10
Da bo naša informiranost boljša	10
Zakaj se malo mladih odloča za steklarski poklic?	11
Vsako uro pridobimo nekaj novega znanja	11
Dobra knjiga najboljši prijatelj	12
Telefonistka v Steklarski šoli	12
Zakaj tako?	13
V septembru 1407 delavcev	13
Zora Kladnik	14
Jože Goručan	15
Še večkrat tako!	15
Najcenejše knjige	15
Nagradna križanka št. 99	16

pri realnem dinarjevem tečaju morejo konkurenčni izvozniki – to pa mi smo – ustvarjati zadovoljivo akumulacijo. Seveda bo to mogoče le, če devalvaciji, kar je sicer napovedano, ne bodo sledile podražitve.

Prav tako nam devalvacija omogoča, da se mirno in odločno posvetimo odpravljanju vseh naših pomanjkljivosti, oziroma da se še bolj organiziramo in izkoristimo notranje rezerve. To po-

meni takoj tudi, da lahko bolj smelo pričakujemo prihodnje leto, ki pa bo kljub temu hudo.

Morda bi veljalo dati nekoliko več svobode pretežnim izvoznikom pri razpolaganju z ustvarjenimi devizami, kajti na ta način bi lažje pritegnili sovlagatelje za svoje izvozne investicijske projekte.

Nedavna devalvacija dinarja, ki je sledila tisti v juniju 1980, je torej po-

memben ukrep naše ekonomske politike, ki naj bi spodbujal izvoz na povsem gospodarskih temeljih. Skupaj z vsemi drugimi ukrepi, ki smo jih nedavno sprejeli, pa pomeni devalvacija osnovo dolgoročne politike ekonomske stabilizacije, ki pa je brez boljšega in bolj odgovornega dela, manjše porabe in odrekanja ne bo!

ZLATKO NOVAK

Kako smo letos delali in poslovali do konca septembra?

Proizvodnja večja od planirane

Za nami je devet mesecev letošnjega leta in spet je napočil čas za širšo obravnavo naših delovnih uspehov in samoupravnih odločitev. Letošnja proizvodnja v kosih je bila v devetih mesecih za 8% večja kot lansko leto v enakem obdobju, v primerjavi s planom za letošnjih devet mesecev pa je bila večja za 4,3%. Enako velja za proizvodnjo v kilogramih, ki je bila letos večja od lanske za 15,7%, medtem ko je planirano za letošnje devetmesečje presegla za 8,8%. Zato je bil tudi celotni prihodek letos precej večji – kar za 49,5%, vendar v primerjavi s planiranim večji »samo« za 12,6%. Žal pa ugotavljamo, da je bil letos izvoz v ZDA dolarjih za 3,5% manjši od lanskoletnega in za 8,9% manjši od načrtovanega za letošnjih devet mesecev. Pa tudi obeti, da bi se v izvozu popravili do konca leta, niso spodbudni. Težak gospodarski položaj v svetu je čutili tudi v naši delovni organizaciji!

Stroški naraščajo hitreje, kot naraščata celotni prihodek in dohodek

Letos se je poraba surovin, energije, ostalih materialov in prenesenih deležev proizvodne opreme v primerjavi z lansko povečala za 73,8%. To je, seveda, vplivalo tudi na rast našega dohodka, ki se je za delovno organizacijo povečal za 42,1%, medtem ko je bil še ob polletju za 61% večji od lanskoletnega ob polletju.

Nadpovprečno rast porabljenih sredstev ugotavljamo v tozidih Kristal in Dekor. Tozid Kristal je zabeležil v letošnjih devetih mesecih

17.660.997,70 dinarjev proizvodnih storitev iz novih tozdov v Vrgorcu in Kardeljevu, česar pa v letu 1981 ni imel. V tozdu Dekor v Kozjem obratujeta od marca letos nova kislinska polirnica in skladišče gotovih izdelkov... Obveznosti iz dohodka so se v steklarni letos povečale za 50,2%, zato se je čisti dohodek letos v primerjavi z lanskoletnim povečal v devetih mesecih samo za 32%.

Steklarna spoštuje družbeni dogovor!

Rast dohodka za 42,1% nam dovoljuje povečevanje sredstev za bruto oseb-

ne dohodke za 30,66%. In ker smo pretežni izvozniki, s 57,1% izvoza v skupen prihodku, nam to dovoljuje dodatno povečanje sredstev za bruto osebne dohodek še za 19,03 odstotka, kar skupaj pomeni povečanje za 49,69%.

Ker so se naši bruto osebni dohodki oziroma sredstva zanje povečala letos za 45,9%, smo za določili resolucije o družbenoekonomski politiki SR Slovenije za 3,79%. Seveda pa moramo ta podatek jemati z določeno rezervo zaradi neenotnega uporabljanja metodologije izračuna. Če namreč uporabljamo metodologijo komiteja za planiranje skupščine občine Šmarje pri Jelšah, smo za 1,39% pod resolucijo. Do neenotnih metod obračuna prihaja zaradi tozdovskih odnosov, ker se po metodologiji komiteja celotni prihodek tozda Servisne dejavnosti dvakrat upošteva.

Sicer pa so naši osebni dohodki še vedno pod republiškim povprečjem.

V okvirih resolucijskih zahtev bomo v obsegu sredstev za bruto osebne dohodke bomo tudi konec letošnjega leta.

Za izboljšanje materialne osnove dela smo namenili 12,9% več sredstev, kot smo jih namenili v lanskem devetmesečnem obdobju. In če hočemo dobiti stvarno predstavbo o tem, moramo primerjati izločena sredstva za reprodukcijo, ki zajemajo tudi amortizacijo... V takem primeru so se naši bruto osebni dohodki povečali za 41,7%.

To je le nekaj podatkov o naših delovnih uspehih v letošnjih devetih mesecih. Omogočili naj bi nam globlje dojeti sedanje razmere na domačem tržišču in na inozemskih tržiščih.

Več o poslovanju temeljnih organizacij bo mogoče prebrati v poslovnem poročilu za obdobje januar-september 1982. Za primerjavo naših dosežkov v sorodnih temeljnih organizacijah pa preberite še sestavek Zlatka Novaka »Zadovoljivi dosežki«!

IVAN KORAŽIJA

Tabela 1: Podatki o proizvodnji, prodaji, izvozu in uvozu steklarne »Boris Kidrič« za obdobje januar-september 1982 in v primerjavi s planiranimi

Kazalci	Doseženo I.-IX.		Indeksi		
	1982	1981	Planirano I.-IX. 1982	Doseženo 1982/1981	Doseženo 82/Plan 1982
Proizvodnja v kosih	4.247.059	3.930.883	4.073.840	108,0	104,3
Proizvodnja v kilogramih	1.077.428	931.269	990.230	115,7	108,8
Proizvodnja po prodajnih cenah	518.343.193	334.721.624	504.788.750	154,9	120,7
Prodaja v dinarjih	514.927.513	350.964.680	510.931.513	146,7	100,8
Izvoz v dinarjih	251.597.056	189.105.225	265.500.000	133,0	94,8
Izvoz v ZDA dolarjih	5.373.675	5.566.749	5.900.000	96,5	91,1
Uvoz repromateriala v ZDA dolarjih	769.523	655.626	1.900.000	117,4	64,7

Nam bo uspelo...

Dati raziskovanju pravo vlogo

Gotovo ste seznanjeni s tem, da zadnjih nekaj let vse bolj poudarjamo, kako moramo razvijati »domačo pamet«, ki jo lahko v različnih izdelkih in storitvah ustrezno prodamo doma ali na tujem. Torej je znanje tisto blago, ki se ga da najboljše prodati opredmeteno v popolnejših, boljših in kvalitetnejših izdelkih in storitvah. Doslej smo bili in smo še vse preveč odvisni od tujega znanja, od tujih licenc in patentov, kar vse drago plačujemo v devizah. Se nam obetajo na tem področju boljši časi?

Nova organiziranost še ni dovolj

Novi zakon o raziskovalni dejavnosti iz leta 1981 je določil normativne okvire za urejanje raziskovalne dejavnosti v naši republici. Tako imamo občinske raziskovalne skupnosti, področne in posebne raziskovalne skupnosti, na vrhu piramide vseh teh skupnosti je pa raziskovalna skupnost Slovenije. Tudi občinska raziskovalna skupnost Šmarje pri Jelšah se je samoupravno organizirala v skladu z novimi predpisi in jim prilagodila svoje samoupravne akte.

Sedaj se opravlja posamezne raziskovalne naloge z neposredno svobodno menjavo dela med uporabniki raziskave in izvajalcem raziskave. Prej pa je bilo tako, da je zainteresirana skupnost prijavila svojo raziskovalno potrebo ustreznim strokovnim oziroma posebnim raziskovalnim skupnostim in takšno raziskavo ustrezno podprla. Na tak način se sedaj financira le še raziskovalne naloge splošnega družbene-

ga pomena. V republiški raziskovalni skupnosti se uresničuje medrepubliško sodelovanje, vključevanje v mednarodno znanstveno dogajanje, prenašanje raziskovalnih dosežkov v družbeno prakso, razvijanje raziskovalnih kadrov, pospeševanje znanstvenega tiska in informacijsko-dokumentacijske dejavnosti. Od 1. januarja 1981 se zbira sredstva tudi v občinskih raziskovalnih skupnostih, ki služijo za pomoč pri raziskovalnih potrebah v občinah.

Organizacijskopравни okviri so postavljeni, toda kakovost delovanja je odvisna predvsem od potreb in zainteresiranosti združenega dela za vključevanje inovacijske dejavnosti kot enakopravne poslovne dejavnosti v vsakdanje gospodarjenje.

V občini spodbujanje raziskovalno-inovacijske dejavnosti

Tudi naša občinska raziskovalna skupnost je pripravila samoupravni sporazum o temeljih plana in poskuša-

la zbrati raziskovalne potrebe. Kljub takšnim prizadevanjem pa je bil odziv pičel. Postajalo je tudi jasno, da z zbranimi sredstvi v enem letu ni možno kaj dosti storiti. Zato je prišlo do odločitve, naj se zbrana sredstva porabi za spodbujanje raziskovalno-inovacijske zavesti, za razreševanje raziskovalne problematike pa naj bi sproti določali sredstva na posameznih skupščinah. Sprejet je bil tudi pravilnik o podeljevanju nagrad in priznanj za inovacije v občini Šmarje pri Jelšah. Temu je sledil razpis v letu 1981. Vendar razpis ni bil tak, kot je bilo pričakovati, saj se je prijavila le delovna organizacija LIP Bohor. Zaradi tega smo razpis podaljšali, toda molk se je nadaljeval. Pa se je občinska raziskovalna skupnost odločila nameniti v letu 1981 zbrana sredstva za tele raziskovalne naloge:

1. Izkoriščanje odpadne toplotne pri talilnih agregatih.
2. Toplotna izolacija talilnih agregatov.
3. Avtomatična regulacija popolnega izgorevanja.

Te raziskovalne potrebe je sporočila Steklarska šola skupaj s steklaro »Boris Kidrič.« Vendar je spet ostalo vse na papirju, tako da so bila sredstva iz leta 1981 prenešana v leto 1982. Kaže, da tudi delegatski sistem še nikakor ne deluje, kot bi moral delovati.

V novi sestavi bolj delavno...

Prve seje skupščine raziskovalne skupnosti novega sklica so bile sklepečne. Na pobudo odbora za pospe-

Iz šamotne moke in vode spretni modelarji oblikujejo v kalupih razne izdelke - foto Z. Novak

Z novimi telefonskimi linijami sedaj pri povezovanju s svetom ni več težav - foto Z. Novak

ševanje raziskovalne in inventivne dejavnosti so člani odbora sprejeli predlog za razpis akcije INOVATOR 82. Prav tako je bil predlagan razpis za raziskovalne naloge. Skupščina je oboje sprejela in razpisa posredovala javnosti.

Na razpis so se odzvali:

- »Mizarstvo«, Rogaška Slatina, z inovacijo
- LIP »Bohor«, Mestinje, z dvema inovacijama
- Dom BIRO, z inovacijo in z dvema raziskovalnima nalogama

- »Gorenje« TGO - Kondenzatorji, Rogatec, z dvema inovacijama in z raziskovalno nalogo

- Steklarna »Boris Kidrič«, Rogaška Slatina, s tremi inovacijami

- Steklarna »Boris Kidrič« - tozd Dekor, Kozje, - z inovacijo in z raziskovalno nalogo

- Gozdno gospodarstvo »Boč«, Rogaška Slatina, z raziskovalno nalogo

- ŽGTP Ljubljana - tozd Atomске toplice - z raziskovalno nalogo

- SCKIS Šmarje - z raziskovalno nalogo

- Vzgojno-izobraževalna organizacija Šmarje - z raziskovalno nalogo.

Nekatere vloge so nepopolne, zato smo dopustili, da jih predlagatelji še dopolnijo do 20. oktobra letos, ko naj bi se odbor spet sestel.

Socialistična zveza delovnega ljudstva je pohvalila raziskovalno skupnost, ker nam je nekako uspelo vzbuditi zainteresiranost inovatorjev.

O nadaljnjem poteku te akcije in o njenih rezultatih vas bom sproti obveščal!

MILAN LEVSTIK

Primerjalni podatki o poslovanju steklarne in sorodnih temeljnih organizacij

Zadovoljivi dosežki

Po določilih zakona o združenem delu morajo biti delavci seznanjeni, kako njihova temeljna organizacija združenega dela in delovna organizacija posluje v primerjavi s poslovanjem sorodnih temeljnih organizacij istovrstne dejavnosti. Zato smo po podatkih službe družbenega knjigovodstva pripravili najbolj reprezentativne podatke po 140. členu omenjenega zakona in druge izvedene kazalce za sorodne temeljne in delovne organizacije ter hkrati tudi izračunali povprečja za štiri naše proizvodne tozde.

Iz prikazanih podatkov je poleg uspešnosti poslovanja naših temeljnih organizacij možno razbrati tudi osnovne značilnosti poslovanja in razvojne smeri grupacije - to je proizvodnje ostalega stekla s šifro dejavnosti 011-219 - kamor spadajo naše temeljne organizacije združenega dela. Podatki se

nanašajo na poslovno obdobje januar-junij 1982, v obdelavi pa je zajetih 45 temeljnih organizacij!

Svetujem vam, da se skrbno zazrete v tabelo, ki zajema osnovne kazalce uspešnosti za 23 tozdov izmed 45 v grupaciji. Izbrani so bili tisti, ki imajo mnogo stičnih točk z našo proizvod-

njo. Podatki so prikazani v dinarjih ali v odstotnih deležih, v oklepajih pa so prikazani indeksi za primerjavo dosežkov letošnjega prvega polletja z dosežki v prvem polletju 1981. Tako na primer pomeni indeks 153 pri dohodku za povprečje proizvodnih tozdov steklarne »Boris Kidrič«, da se je letos ustvarjeni dohodek na delavca povečal v primerjavi z lanskim v enakem obdobju (januar-junij) za 53%... V zadnji koloni z opisom »Mesto v grupaciji« pa številke kažejo, katero mesto je kakšen tozd letos zasedel v štirih kazalcih: A - dohodku na delavca, B - akumulaciji glede na povprečno porabljen sredstva, C - čistemu dohodku

Primerjalni kazalci po 140. členu zakona o združenem delu in ostali izvedeni primerjalni kazalci za temeljne organizacije iz panoge proizvodnja drugega stekla (periodični obračun januar-junij 1982)

Podatki SDK:

Temeljna organizacija	Dohodek na delavca (v dinarjih)	Povprečno število zaposlenih po stanju konec meseca	Povprečno uporabljena poslovna sredstva na delavca (din)
POVPREČJE GRUPACIJE	177.352 (128)	13.600 (110)	776.680 (142)
POVPREČJE PROIZVODNIH TOZD STEKLARNE »BK«	258.517 (153)	1.089 (107)	486.525 (124)
Osona izdelava, Rogaška Slatina	318.354 (166)	415 (102)	591.907 (124)
Ročna in polavtomatska predelava stekla Hrastnik	247.291 (156)	547 (99)	516.266 (145)
ISK Zaječar, OOUR I.**	239.491 (151)	1.175 (117)	1.549.423 (177)
Kristal Samobor, OOUR Oblikovanje	135.806 (88)	247 (112)	258.888 (71)
OZT ISSV Skopje, Ručno duvno staklo	157.449 (124)	341 (107)	907.431 (739)
Ručno trgov. staklo Paračin	87.881 (94)	1.256 (104)	392.800 (131)
Steklo Slovenska Bistrica	173.010 (117)	338 (102)	566.666 (126)
Fabrika stakla UKRAS Alibunar	98.393 (110)	186 (100)	408.403 (110)
Kristal Rogaška Slatina*	225.837 (144)	363 (108)	364.264 (102)
Dekor Kozje, Rogaška Slatina	186.968 (136)	141 (122)	640.798 (217)
Dodelava Rogaška Slatina	232.041 (148)	170 (105)	347.981 (112)
Oplemenjevanje Samobor	155.570 (123)	396 (106)	393.671 (143)
ISK Zaječar, Dorada kristala	104.317 (127)	793 (143)	112.985 (64)
ISK Zaječar, OOUR Putina	120.128 (167)	456 (118)	609.516 (170)
ISK Zaječar, OOUR Sokobanja	109.029 (130)	275 (110)	436.763 (131)
ISK Zaječar, OOUR Kladovo	119.638 (140)	352 (109)	519.092 (172)
ISK Zaječar, OOUR Pehčevo	95.559 (168)	187 (113)	226.313 (402)
OZT ISSV Kristalogr. Skopje	101.281 (105)	160 (110)	223.874 (114)
OZT ISSV Kristalogr. Kratovo	89.878 (108)	100 (114)	91.833 (93)
OZT ISSV Kristalogr. S. Izvor	92.010 (144)	169 (135)	174.529 (142)
OZT ISSV Kristalogr. Kruševo	110.107 (111)	117 (107)	375.095 (231)
OZT ISSV Kristalogr. Debar	92.163 (115)	146 (116)	160.016 (143)
Tehnokristal Kardeljevo	88.627 (119)	47 (96)	278.947 (102)

na delavca in D – povprečno porabljenih sredstvih na delavca!

Naši tozdi so bili uspešni ...

Če primerjamo dosežke naših štirih proizvodnih tozdov oziroma njihovo povprečje z dosežki grupacije, ugotovimo naslednje:

1. V povprečju smo ustvarili za 46% večji dohodek od povprečja grupacije, hkrati pa je bila tudi rast dohodka na delavca precej večja kot v grupaciji. In prav dohodek je tista novoustvarjena vrednost, o razporeditvi katere odločajo delavci.

2. Ustvarjeni dohodek smo uspeli doseči s precej manjšimi povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi na delavca od povprečja grupacije. To pomeni, da smo z manj osnovnimi in obratnimi sredstvi, ki smo jih v povprečju rabili, ustvarili večji dohodek. Povedano drugače: na dinar povprečno uporabljenih sredstev smo ustvarili 0,53 dinarjev dohodka, medtem ko je povprečje grupacije le 0,23 dinarjev ustvarjenega dohodka na dinar uporabljenih sredstev.

3. Tudi stopnja akumulacije v dohodku in v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi je bila pri nas precej večja od povprečja grupacije. To pomeni, da za rezerve, za razširitev materialne ali gnotne osnove dela in za poslovni sklad izločamo v naših tozdih – tako v absolutnih zneskih kakor tudi v odstotnih deležih – precej več, kot velja to za povprečje grupacije. Po-

vedano z drugimi besedami: v naših tozdih je vsak zaposleni v povprečju v letošnjem prvem polletju za te namne izločil 71.609 dinarjev, medtem ko je to povprečje za grupacijo le 37.599 dinarjev.

Razumljivo je, da je tudi akumulacija z amortizacijo v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi večja od povprečja grupacije.

4. Za 16,1% so bili v naših proizvodnih tozdih večji obračunani čisti mesečni osebni dohodki na zaposlenega od tistega v grupaciji. V naših tozdih se je povprečni čisti mesečni osebni dohodek letos povečal za 41%, v grupaciji pa se je povečal za 30%.

Osnovne značilnosti v gospodarjenju grupacije

Prav gotovo v podatkih o gospodarjenju grupacije bodejo v oči podatki o visoki stopnji rasti zaposlenih. Letos se je v prvem polletju delež zaposlenih povečal za 10 odstotkov in v grupaciji je bilo konec letošnjega junija zaposlenih 13.600 delavcev. Še nadalje je visoka stopnja zaposlovanja v »Kristalu« Zaječar (v vseh njegovih tozdih) in v Industriji stakla Skopje. V naših tozdih se je delež novih zaposlenih letos najbolj povečal v tozdu Dekor in sicer za 22%, medtem ko je bil delež novih zaposlenih pod povprečjem grupacije, saj se je v tozdu Kristal zaposlilo za 8% več delavcev, v tozdu Dodelava za 5% in v tozdu Osnovna izdelava za 2% več. Tako je v povprečju v vseh proizvodnih tozdih stopnja rasti zaposlovanja 7%.

Kot zanimivost velja omeniti, da ima »Kristal« Zaječar v brusilniških tozdih 2036 delavcev, steklarna Skopje pa ima 692 zaposlenih.

Druga značilnost je, da so se močno povečala povprečno uporabljena sredstva na delavca, pri tem pa je akumulacija naraščala počasneje od naraščanja osebnih dohodkov, saj se je letos do polletja povečala v primerjavi z lanskim prvim polletjem le za 9%.

Čeprav so osebni dohodki naraščali hitreje od naraščanj dohodka, so še v mnogih tozdih – predvsem brusilniških – res zelo nizki, precej pod 10.000 dinarji na mesec. Pri tem je prav na zadnjem mestu brusilnica v Kratovu, v kateri je bil v letošnjem prvem polletju povprečni mesečni neto osebni dohodek na delavca samo 6807 dinarjev!

Z izgubo so poslovale letos naslednje temeljne organizacije združenega dela: Oplemenjivanje stakla Paračin, Ručno trgovačko staklo Paračin, Mašinsko trgovačko staklo Paračin, Industrija staklenih vlakna Baljenac na Ibru, Industrija staklenih vlakna Gostivar, »Staklena Volna« Skopje in Steklobrausko podjetje Kardeljevo. V povprečju je vsak zaposleni v naši panogi »prigospodaril« 6746 dinarjev izgube, kar je le 10% več kot v lanskem prvem polletju.

* Vsi tozdi za Kristalom, razen tozda Dodelava, so brusilnice

** ISK Zaječar = Industrija stakla Zaječar
OZT ISSV Skopje = Organizacija združenega dela, industrija stakla in steklene volne Skopje

*** A – Dohodek na delavca
B – Akumulacija proti povprečno uporabljenim sredstvom

C – Čisti osebni dohodek na delavca
D – Povprečno uporabljena sredstva na delavca

Akumulacija dohodkov (v %)	Akumulacija proti povp. uporabnim sredstvom (v %)	Akum. + amort. proti povprečno upor. sredstvom (v %)	Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi	Povprečni mesečni neto osebni dohodek (v dinarjih)	Mesto v grupaciji			
					(A)	B	C	D)**
21,2 (109)	4,8 (98)	7,3 (103)	162,9 (98)	10.747 (130)	-	-	-	-
27,7 (134)	14,7 (165)	16,8 (-)	270,2 (-)	12.480 (141)	-	-	-	-
31,5 (141)	16,9 (188)	19,6 (181)	281,6 (78)	13.743 (144)	7.	3.	4.	22.
27,2 (313)	13,0 (333)	15,8 (263)	178,3 (108)	12.626 (128)	13.	8.	11.	27.
31,1 (116)	4,8 (100)	7,7 (112)	159,3 (99)	11.846 (152)	15.	21.	14.	7.
1,8 (18)	0,9 (21)	4,0 (60)	177,2 (80)	13.629 (159)	25.	35.	8.	38.
21,3 (402)	3,7 (67)	4,4 (5,3)	127,8 (100)	9.293 (99)	23.	27.	30.	15.
-	-	1,9 (238)	187,0 (84)	10.451 (138)	43.	-	23.	33.
23,4 (98)	7,1 (90)	9,7 (101)	199,2 (94)	11.634 (116)	22.	17.	15.	23.
5,5 (220)	1,3 (217)	4,9 (245)	161,6 (91)	8.101 (131)	35.	33.	37.	31.
26,1 (149)	16,1 (212)	18,0 (205)	281,6 (78)	11.513 (133)	18.	4.	17.	35.
11,3 (91)	3,2 (58)	3,9 (60)	446,0 (56)	11.533 (138)	20.	28.	16.	20.
28,3 (108)	18,8 (142)	20,8 (144)	249,3 (110)	10.617 (139)	16.	1.	21.	36.
10,0 (76)	3,9 (64)	5,3 (72)	422,5 (97)	12.481 (164)	24.	26.	12.	32.
16,8 (82)	15,5 (163)	16,1 (164)	121,9 (96)	7.911 (134)	33.	5.	38.	44.
7,8 (73)	1,5 (71)	4,6 (115)	145,4 (97)	8.213 (138)	28.	29.	36.	21.
5,4 (98)	1,3 (100)	4,7 (98)	145,3 (93)	8.954 (130)	31.	32.	32.	29.
6,1 (98)	1,4 (82)	3,5 (88)	148,1 (106)	9.882 (134)	29.	31.	27.	26.
14,6 (176)	6,1 (73)	6,6 (65)	140,9 (90)	7.304 (149)	36.	18.	44.	39.
2,0 (40)	0,9 (36)	1,5 (56)	176,1 (109)	10.275 (119)	34.	34.	15.	40.
9,2 (119)	9,0 (138)	9,7 (141)	174,9 (104)	6.807 (128)	41.	14.	45.	45.
10,1 (224)	5,3 (230)	6,5 (186)	150,1 (107)	7.830 (133)	38.	20.	39.	41.
14,7 (121)	4,3 (58)	5,2 (60)	152,6 (91)	7.562 (97)	30.	22.	41.	34.
2,5 (36)	1,4 (29)	2,1 (36)	180,6 (104)	7.495 (131)	37.	30.	43.	42.
-	-	4,4 (169)	282,4 (175)	9.557 (150)	42.	-	28.	37.

Trdimo lahko, da dosega steklarska industrija v primerjavi z ostalimi gospodarskimi dejavnostmi relativno nizke dohodek na zaposlenega in nizko stopnjo akumulacije ter nizke povprečne mesečne neto osebne dohodke. Kje so vzroki za to, to bi bilo zelo težko ugotoviti, saj nam manjka predvsem več ostalih kakovostnih podatkov o

količinski proizvodnji, o deležu izvoza v celotnem ustvarjenem prihodu, o cenah, o tehnični opremljenosti itn. Gotovo pa je to, da tako hitro naraščanje življenjskih stroškov, kakršni smo priče zadnja leta, še posebej prizadeva delovno intenzivne gospodarske panoge, med katere spada tudi naša grupacija – proizvodnja ostalega stekla. Zni-

žanje stroškov živga dela na enoto proizvodnje, večja produktivnost, prihranki na energetske in surovin-skem področju ter še večje vključevanje v izvoz so verjetno tiste razvojne komponente, ki jih bodo morali v naši grupaciji prav vsi upoštevati!

ZLATKO NOVAK

Deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije

Več in bolje delati..!

V ponedeljek, 11. oktobra, točno ob 17. uri, se je v Cankarjevem domu v Ljubljani začel 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Iz naše občine so se kongresa udeležili kot delegati Tone Čoh, Danica Dimitrovič, Metka Fenko, Trajko Sarafilovski in Edo Sovič, kot gostje pa so se ga udeležili predsednik in sekretar občinskega sveta Zveze sindikatov Šmarje pri Jelšah ter nova članica republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Zvezdana Dangubič.

Deseti kongres je začel predsednik RK ZSS Marjan Orožen, nakar smo skupaj z zborom pevcev zapeli Internacionalno. Potem je Marjan Orožen v uvodu spregovoril o velikanih naše revolucije Titu in Kardelju ter o naši pravici ter dolžnosti, da nadaljujemo njuno načrtano pot poglobljanja socialističnega samoupravljanja. Potem je kongres izvolil svoja delovna telesa, določil način svojega dela in dnevni red. Sledilo je predsednikovo poročilo o delu zveze sindikatov v Sloveniji med dvema kongresoma. Potem sta kongres pozdravila predsednik CK ZKS Andrej Marinc in član predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Dušan Bogdanov-Senka. Kongres je pred koncem prvega plenarnega dela odločilo še, da bo v nadaljevanju, do sklepne plenarne seje, delal v petih komisijah.

V torek dopoldne in popoldne ter delno tudi v sredo je kongres delal v petih komisijah. To so bile: komisija, ki je obravnavala Zvezo sindikatov Slovenije v boju za odločilno vlogo delavcev v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja; komisija, ki je obravnavala Zvezo sindikatov Slovenije pri uresničevanju socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih načel pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka po delu in rezultatih dela; komisija, ki je obravnavala Zvezo sindikatov Slovenije pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih temeljih; komisija, ki je obravnavala Zvezo sindikatov Slovenije pri uveljavljanju politike združevanja dela in sredstev na socialističnih samoupravnih druž-

benoekonomskih temeljih in komisija, ki je obravnavala vprašanja politične, organizacijske in kadrovske krepitve ter statut Zveze sindikatov Slovenije.

Med razpravljalci v komisijah sta bila tudi delegata iz naše občine Trajko

zgrajenega na političnem sistemu socialističnega samoupravljanja.

Kongres nalaga organom in organizacijam Zveze sindikatov Slovenije, da pri uresničevanju gospodarske stabilizacije dajo poudarek zlasti naslednjim nalogam:

1. Hitrejšemu, bolj kakovostnemu in učinkovitemu združevanju dela in sredstev, ki naj bi v pretežni meri temeljilo na dohodkovnih odnosih.
2. Utrjevanju delavčevega samopravnega družbenoekonomskega položaja pri obvladovanju pogojev za pri-

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Sarafilovski in Edo Sovič. Sarafilovskega razpravo objavljamo v tej izdaji časopisa, vendar smo jo delno povzeli!

V komisijah so delegati poudarjali dokaj enotno, da združeni, dohodkovno povezani in bolje organizirani lahko postanemo bolj učinkoviti pri izvozu, zlasti na konvertibilna območja. Odločno si moramo prizadevati za hitrejšo razvijanje proizvodjalnih sil, ker je to podlaga za uspešno in učinkovito urejanje zapletenih gospodarskih, političnih, socialnih in drugih problemov. Pri tem se moramo predvsem opreti na lastne sile in sposobnosti.

Ob kar največji samoupravni družbeni zavzetosti ter odgovornosti vseh delavcev in vseh nosilcev samoupravnega odločanja v celotnem sistemu socialističnega samoupravljanja pa si moramo obetati bistveno hitrejšo uresničevanje naših ciljev. Zato moramo v zvezi sindikatov vztrajati, da bo odgovorno in učinkovito uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije glavna naloga sleherne sindikalne organizacije. Stabilizacijski ukrepi morajo postati naš vsakdanji način dela in gospodarjenja, morajo pa biti tudi temeljna in trajna naloga družbenega razvoja,

dobivanje dohodka in za njegovo porabo.

3. Skrbi za gospodarno in izvozno usmerjeno proizvodnjo ter za proizvodnjo, ki bo zagotavljala zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb, ki bo slonela na večji porabi domačega znanja in sodobne tehnologije, na dobrem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti, delovnega časa, ustrežni organizaciji dela ter smotni uporabi surovin in energije.

4. Zaposlenosti, ki bo temeljila na zagotavljanju večje produktivnosti.

5. Realnemu in usklajenemu planiranju z jasno določenimi razvojnimi cilji, upoštevajoč pri tem dane materialne možnosti.

6. Vodenju take investicijske politike, ki bo zagotavljala potrebne strukturne ali sestavne spremembe v našem gospodarstvu.

7. Krepitvi odgovornosti za uresničevanje planskih ciljev in za uresničevanje načrtovanih naložb.

8. Oblikovanju take porabe dohodka, ki bo zagotavljala uresničevanje družbenih usmeritev in na podlagi tega realen ali stvaren obseg skupne in splošne porabe.

9. Taki rasti osebnih dohodkov, ki ne bo odvisna le od nominalnega gibanja dohodka, temveč od vložnega dela delavcev pri gospodarjenju s sredstvi v delovnem procesu in učinkovi-

tosti naložb, to je, od realno ustvarjenega dohodka in dviganja produktivnosti dela.

Zase pa trdim in vztrajam pri tem, da je edina in prava pot, edini izhod iz

gospodarskih in drugih težav: VEČ IN BOLJE DELATI, A SE HKRATI MANJ PRITOŽEVATI, pa bo šlo brez večjih težav!

ZVEZDANA DANGUBIČ

Na kongresu je govoril tudi Trajko Sarafilovski

O Steklarni in Steklarski šoli

Na nedavnem kongresu Zveze sindikatov Slovenije je govoril tudi Trajko Sarafilovski iz Steklarske šole. Sodeloval je v komisiji, ki je obravnavala Zvezo sindikatov Slovenije pri uresničevanju socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih načel o pridobivanju in razporejanju dohodka ter čistega dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodke po delu in delovnih rezultatih.

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite mi, da spregovorim o trenutnem položaju na področju proizvodnje in prodaje stekla, o vplivu sistema nagrajevanja na produktivnost dela ter vključevanje novih kadrov v steklarski poklic.

Takoj moram poudariti, da je bila

Sredi oktobra je bil v Cankarjevem domu v Ljubljani 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Steklarna »Boris Kidrič« vsa povojna leta proizvodno in prodajno pretežno usmerjena v izvoz. Vztrajanje pri osvajanju novih tržišč v mednarodnem prostoru, ob prisotnosti močne mednarodne konkurence, pa ni bila lahka naloga in je kot taka trajala desetletja. Soočali smo se z najosnovnejšimi zakonitostmi mednarodnega trga, kot so: solidna in trajna kvaliteta, konkurenčna cena, točno izpolnjevanje rokov in dobav in s tem povezano plani-

ranje, predvsem pa proizvajati tako blago, kot ga zahodni trg želi in potrebuje.

Navidežno je bila ta naloga enostavna in jasna. Za njo pa se je v bistvu skrivalo ogromno naporov, začenši s spreminjanjem miselnosti vsakega posameznika, s prilagajanjem celotnega poslovanja – od oblikovanja prek proizvodnje, ki je ročna, do spremljave v tehnološko tehničnem smislu organizacije, pristopu do posameznih trgov in celo do posameznih kupcev. Še enkrat moramo poudariti, da pot iz anonimnosti, ko se je naše steklo prodajalo pod tujim znakom, imenom ali pa celo brez imena, pa do danes, ko ga lahko najdete v vseh boljših in najboljših trgovinah zapadnih tržišč kot iska-

no blago Steklarne Rogaška, ni bila lahka. Proizvajamo blago, ki je tipičen potrošniški artikel in se prodaja v potrošniških sistemih zahodnega trga, kjer želijo biti prisotni vsi proizvajalci. Na tej svoji poti pa nismo bili vedno deležni iste družbene podpore in nemalokrat se je to odražalo tudi na naših poslovnih rezultatih.

Visoka inflacija in prava stroškovna eksplozija v zadnjih letih ne gre v prid povečanju izvoza, ker slabi našo konkurenčno sposobnost v primerjavi z nasprotno umirjenostjo teh trendov na zahodnih tržiščih. Trenutno proizvajamo, cenovno gledano, srednje in drago ročno izdelano steklo za določen najširši krog potrošnikov. Končni videz ročnega dela, s katerim se resnično dosega najvišji nivo kvalitete, nameravamo tudi v bodoče obdržati in negovati. Pri tem pa ne bomo zanemarjali koristi tehnično-tehnološkega razvoja na področju proizvodnje stekla, ki bo z novimi naložbami v Steklarni in širjenju asortimenta, vplival tudi na povečanje ročne proizvodnje in s tem na povečanje konkurenčnosti ravno tam, kjer je to najbolj potrebno, to je na zahodnih tržiščih, ki kažejo za to največji interes.

Na področju nagrajevanja po delu, kot elementa vzpodbude k višji produktivnosti dela, smo storili določene korake, ki pa so vendarle zelo počasni in, če temu tako lahko rečemo, previdni. V praksi ugotavljamo, da imamo na vsak predlog zelo veliko ugibanj, veliko odprtih vprašanj, ki pa so običajno identična sedanjemu stanju. Na primer: ko rangiramo dela, radi vprašamo, kdo jih bo opravljal, če smo na primer vsi upravičeni do najbolj ovrednotenega dela, ob tem pa pozabljamo, da imamo še vedno v veljavi subjektivno razdeljene razrede ljudi za osnove v plačevanju delavcev.

V praksi poznamo primere, ki so posnemanja vredni ali vsaj temeljite analize za morebitno posnemanje, toda zelo neradi se poslužujemo domačih, pristnih receptov; raje iščemo tujo pamet, da ne bi izpadli v domačem logu krivolovci, čeravno to veliko stane. Pri nas lahko pokažemo primer mladega tozda Dekor v steklarski panogi, ki je osvojil lasten model, ki je zrastel v lastnem okolju in ki je prinesel revolucijo v vzpodbudi k boljšemu delu in razvoju. V panogi, ki ni poznala individualnih norm, kot v času izdelave, kvalitete in gospodarnosti, so naredili v lastni režiji vse normative. Model je uspešna adaptacija nekaterih obstoječih metod za razporejanje delavcev in za nove vzpodbude za delo. Dela so ovrednotena v času in težavnosti, ravno tako so regulirani vsi kvalitetni kriteriji, pa tudi kolektivno delo.

V sistemu delitve so šli do kraja, osvojen je cilj, da ne more biti niti eno delovno mesto, ki ne bi bilo normirano, ali vsaj vezano na planske kazalce. Takšen uspeh organizacije dela in nagrajevanja po delu je potegnil za sabo novost v kategoriji čiste delitve dela, kakor tudi potrebnih evidenc. V tozdu Dekor v Kozjem so našli sintetično povezavo med klasično normo, do vrednosti posameznega delavca, do vzajemne odgovornosti, kakor tudi do gospodarnosti dela. Delavec je nagrajen v odvisnosti od njegovega prispevka, v obliki količine dela in ocenjenih točkovnih vrednostih za to delo, od kvalitete dela in v povezavi s skupnim rezultatom tozda. Delavec je s svojimi izkazanimi znanji razvrščen v delovno področje, ki pomeni prednostni vrstni red v sprejemanju del, ki so različno ovrednotena, in to delovno področje mu je v določenem odstotku osnova za kvaliteto dela. Orientacija na nov način nagrajevanja in organizacija dela je prispeval k dvigu produktivnosti dela; kolektiv, ki je le životaril, pa je napravil vidni korak v svojem razvoju.

Tovarišice in tovariši delegati! Ob koncu bi želel še nekaj spregovoriti o uvajanju usmerjenega izobraževanja in o problemih pri vključevanju novih kadrov v steklarski poklic.

Steklarska šola v Rogaški Slatini, iz katere izhajam, deluje že 35 let in izobražuje strokovne delavce za steklarsko industrijo. Do pred nekaj leti smo še izobraževali učence za potrebe vseh steklarn v Jugoslaviji, zadnje čase pa so zelo narastle potrebe slovenskih steklarn, tako da izobražujemo mlade zanje. Mi smo od samega začetka delali tesno povezani s proizvodnjo; skupaj smo postavljali programe in načrtovali potrebe; tako lahko trdimo, da smo bistveno vplivali na uspešen razvoj ročne proizvodnje stekla, predvsem pa smo vplivali na vključevanje

te industrije v izvoz na konvertibilni trg.

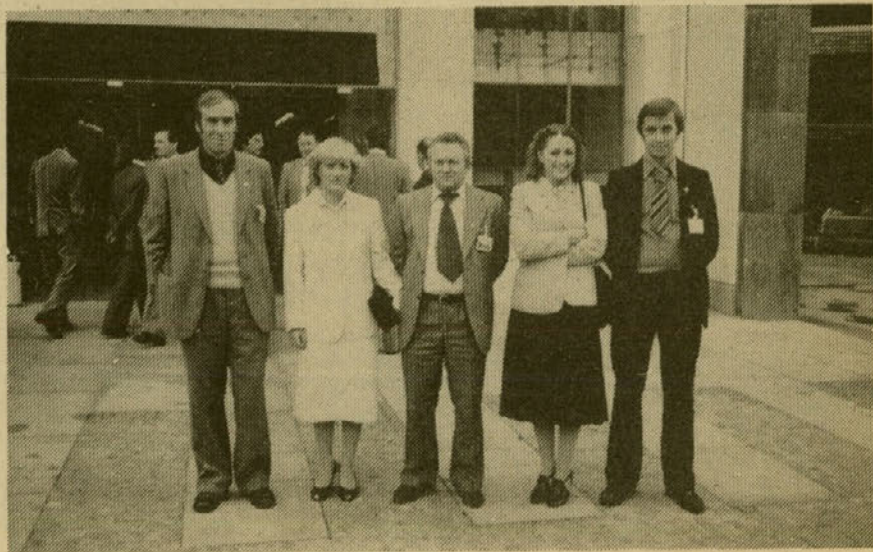
V šoli imamo vseskozi ob izobraževanju organiziran proizvodni del pouka, kar nam omogoča tudi dodatno delno sofinanciranje. Pri takšni povezavi dela z izobraževanjem in vzgojo nam ni predstavljalo posebnega problema vključevanje v usmerjeno izobraževanje. So pa, seveda ostali nekateri problemi še vedno odprti, nekateri pa nastajajo na novo.

Osnovni problem je v tem, da je še vedno premalo zanimanja mladih za steklarski poklic in tudi za druge proizvodne poklice nasploh. Če smo naredili reformo šole, pa še nismo naredili reforme miselnosti, saj se otroci še vedno v veliki meri odločajo za neproizvodne poklice. Naša šola že v startu nima enakih pogojev, kot jih imajo šole drugih usmeritev, kajti za našo šolo se odločajo otroci z zelo skromnimi osnovnošolskimi uspehi in s temu primernim znanjem. Ker so skupne osnove v srednjem izobraževanju za vse šole enako zahtevne, je v našem primeru nemogoče dosegati enake učne uspehe kot v drugih usmeritvah.

Uvedli smo tudi skrajšan program izobraževanja; predvsem zato, da bi tudi tistim otrokom, ki niso uspešno končali osnovne šole, omogočili pot do znanja. Program je zanje prezahteven, pa tudi kriteriji sprejema niso primerni glede na nedokončano osnovno šolo. Mnogo mladih, ki bi imeli možnost, da se v skrajšanem programu nekaj naučijo, se prav zaradi zahtevnosti programa odloči za redno delo v proizvodnji, kjer pa ne dobi nobenega drugega znanja, kot je opravljanje določenega delovnega opravila.

Štipendije se glede na uspeh učen-

To so delegati na nedavnem 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije, ki so zastopali sindikalno članstvo iz naše občine - foto Jože Planinc

cev popravljajo enkrat letno in še to za nazaj, kar vsekakor ne deluje stimulatивно. Ko smo na naši šoli to hoteli izvajati ob redovalnih konferencah, smo doživeli hudo kritiko tako mladinske organizacije kot tudi skupnosti za zaposlovanje. Ta naša korekcija štipendij je bila bolj simbolična in ni nikomur ogrozila obstoja; dala je pozitivne rezultate, ki pa so bili kljub temu skritizirani.

Velik problem je tudi v fluktuaciji že

izšolanih kadrov. Mnogo mladih ljudi menja poklic takoj po začetku nastopa dela, delno zaradi velike intenzivnosti dela v steklarski stroki, delno pa zaradi boljših osebnih dohodkov drugje, čeravno tudi pri nas niso slabi.

Osebnih dohodki marsikje pri nas niso rezultat uspešnosti gospodarjenja temveč posebnega položaja delovne organizacije, kar seveda povzroča preseljevanje delavcev tja, kjer so pač boljše nagrajeni. Tako tri leta usposab-

ljanja mladega človeka delovna organizacija računa na njega in za njegovo izobraževanje so bila porabljeni izredno velika sredstva, učencec pa se ko konča šolo, raje odloči za lažji poklic oziroma delo.

Smatramo, da bi bilo treba temu vprašanju nameniti več pozornosti že pri vzgoji v osnovnošolskem izobraževanju. Večji poudarek kot doslej bi bilo treba nameniti poklicem, ki so deficitarni!

Po 11. kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije

Smernice ne bodo ostajale teorija na papirju!

Izteklo se je obdobje po desetem kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije. Začenja se novo obdobje, ki nam poleg že zastavljenih ponuja nove oblike dela. Torej imamo spet priložnost, da podrobneje kot sicer spregovorimo o dejavnosti mlade generacije, o mestu in vlogi, ki se ji ponujata, oziroma ju ima v današnjem času in v tej naši družbi. To pomeni tudi, da bomo vse dobro in pozitivno iz preteklega obdobja dograjevali in da nam bodo doseženi rezultati spodbuda za podobno delo v prihodnosti. Vse tisto, kar sta prerasla čas in trenutna situacija, pa moramo dati v novo obleko, dopolniti z idejami, ki jih bomo lahko uresničevali v praksi.

Še bolj zavzeto vključevanje v družbenoekonomske tokove!

Enajsti kongres Zveze socialistične mladine Slovenije je takšna hotenja mladih prav gotovo izpostavil, hkrati pa je nakazal, na katerih področjih, kje se bomo morali najprej in najbolj zavzeti. Splošne družbene razmere narameč določajo specifičen družbeno-

konomski položaj mladih ljudi. To je, rekli bi, žareča problematika, ki je že postavila mlade pred povsem določene naloge in ki je v delo mladinske organizacije zarezala nove brazde. Jasnno je namreč, da je težak gospodarski položaj naše družbe prišel tudi v zavest mladih in da je nihanje življenjskega standarda zajelo tudi mlado generacijo in da tudi stabilizacijska prizadevanja niso šla mimo nje.

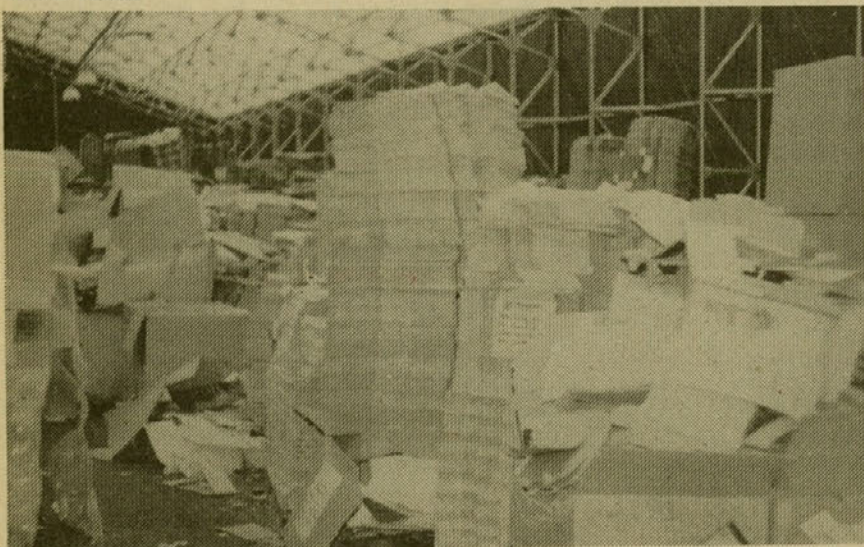
Še bolj kakor do sedaj se bomo mo-

rali ukvarjati z vprašanji o štipendiranju, zaposlovanju, stanovanjski problematiki, kadrovski politiki itn. Šele ob zaostrenih razmerah smo se začeli zavedati, kaj pomenita na primer usmerjena štipendijska in kadrovska politika, kaj pomenita delovno mesto in kruh! In ni naključje, da je problematika, povezana z družbenoekonomskim položajem mladih, zavzela v sklepnih usmeritvah 11. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije najvidnejše mesto. Seveda v smislu boja za odpravljanje težav.

Pri delu upoštevati posebnosti naše občine

Ko gre za posebnosti naše občine, ne smemo prezreti položaja mladih v kmetijstvu, zlasti glede na njegovo prednostno naravo zaradi zagotavljanja hrane in zmanjševanja njenega uvoza. Zavzemali se bomo, da se bo čim več mladih odločilo za izobraževanje na kmetijskih šolah in tako pomagalo pri zagotavljanju večje kmetijske proizvodnje. Še bolj bomo k delovanju v Zvezi socialistične mladine Slovenije poskušali pritegniti štipendiste (Določene rezultate smo že dosegli, saj so se tudi štipendisti začeli zavedati, da bo njihova družbenopolitična aktivnost vplivala na štipendijsko politiko in na politiko zaposlovanja). In zlasti bo treba poglobiti sodelovanje štipendistov in štipenditorjev. Hkrati pa bomo morali, seveda, razviti nove oblike za organizirano preživljanje prostega časa mladih, za njihovo vključevanje v kulturne dejavnosti, v družbene organizacije in društva. Prav tako bomo morali doseči večjo delavnost ter tudi veljavnost osnovnih organizacij ZSMS, zlasti v združenem delu – seveda tudi v steklarstvu.

Doklej še nered v skladišču tujih skatel? – foto Z. Novak

Minuli kongres mladih naj bo torej nam vsem motivacija ali spodbuda, da svoje delo piživimo in da dokažemo, kako res smo organizacija, ki združuje najširše množice mladih in usklajuje njihove najširše interese.

Trudili se bomo, da nam smernice ali kongresne usmeritve ne bodo ostajale teorija na papirju. Če nam zastavljene naloge ne bodo v celoti uspele, se bomo pri tem vsaj česa naučili. Seveda pa se bomo pri tem zavedali tudi časa

in (družbeno) ekonomske situacije, v kateri živimo. Vemo, da so naloge mladinske organizacije enake nalogam ostalih subjektivnih sil. Varčevanje, še bolj pridne roke kot doslej, boljše delo...

MILKA DOBRAVEC

Kaj nam prinaša...

Novi obračun osebnih dohodkov invalidov?

Na podlagi novega statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je bilo treba delovnim invalidom znova odmeriti nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Pri tem je prišlo do mnogih nesporazumov in nejasnosti. Kajti pri tej novi odmeri se je nekaterim invalidom nadomestilo upravičeno pa tudi neupravičeno zmanjšalo ali povečalo. Pri nekaterih pa je ostalo nespremenjeno... Zakaj je prišlo do tega?

Med letom le akontacija ali naplačilo

Novi statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja določa, da je nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu enako razliki med osebnim dohodkom, ki bi ga delovni invalid prejel za povprečne delovne uspehe, če bi še delal na svojem delu, in med osebnim dohodkom, ki ga prejme za povprečne delovne uspehe na ustreznem delu. Pri tem so delovni rezultati delovnih invalidov izenačeni; upoštevani so samo normalni delovni uspehi!

Prav zaradi tega je med invalidi priš-

lo do nesporazumov. Invalidi, ki so dosegli nadpovprečne delovne uspehe na svojem delu, zaradi tega prejema manjše nadomestilo osebnega dohodka; invalidi, ki niso dosegali povprečnih delovnih uspehov, pa prejema nadomestilo, ki ni sorazmerno njihovim delovnim rezultatom na njihovem delu... To je sicer res, vendar je tako odmerjeno nadomestilo le začasno, torej akontacija, kajti v statutu je določeno, da se bo tako odmerjeno nadomestilo ustrezno povečalo ali zmanjšalo glede na invalidove delovne rezultate na ustreznem delu zaradi tega, da bi se zagotovilo večjo delovno storilnost in okreplil interes de-

lovnega invalida za boljše delo. Rezultate dela se bo po tej določbi ugotavljalo po osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov, določenih v samoupravnem splošnem aktu organizacije združenega dela.

Torej bi prišlo po tej določbi do izraza načelo o delitvi po delovnih rezultatih. V tem pa se tudi razlikuje ta način obračunavanja osebnih dohodkov delovnih invalidov od prejšnjega!

Po prejšnjem načinu odmerjanja nadomestil je bila osnova za odmero nadomestila razlika med povprečnim osebnim dohodkom skupine delavcev, med katerimi (kjer) je invalid delal pred nastankom invalidnosti, ter osebnim dohodkom skupine delavcev, med katerimi (kjer) je invalid delal po nastanku invalidnosti. Po tem načinu so bili osnova za odmero rezultati dela drugih delavcev in ne invalidovi delovni rezultati. To pa tudi ni v skladu z ustavo in z zakonom o združenem delu.

Seminar za sodelavce časopisa »Steklar«

Da bo naša informiranost boljša

Uredništvo Steklarja je pod okriljem osnovnih organizacij zveze sindikatov steklarne organiziralo dvodnevni seminar za sodelavce – poročevalce in dopisnike. Seminar je bil v petek in soboto, 22. in 23. oktobra v prostorih delavske restavracije steklarne »Boris Kidrič«.

Na seminar so bili povabljeni predstavniki vseh temeljnih organizacij steklarne, člani sindikata, odgovorni delavci, člani Zveze socialistične mladine Slovenije in člani družbenopolitičnih organizacij. K sodelovanju so bili povabljeni tudi udeleženci iz drugih organizacij združenega dela v Rogoški Slatini ter njenega širšega območja. Žal pa ni bilo zaželenega odziva, saj je bila udeležba nezadostna. In prav tistih, ki bi predvsem morali priti na seminar, ni bilo. Nekateri so izostali, nekateri pa niso... Res

škoda, da vseh povabljenih ni bilo. Nemalokrat padajo, namreč, pripombe, češ da se v Steklarju pri objavljenih sestavkih pojavljajo vedno ista imena. Tisti, ki to očitajo, so imeli priložnost, da bi se poslej pojavljala tudi njihova! In, ali ni dolžnost vsakogar med nami, da po svojih zmožnostih sodeluje pri sestavljanju in urejanju našega glasila!?

Seminar je vodil oblikovalec informacij za Steklarja – novinar Dušan Rebolj. V prvem, teoretičnem delu smo se seznanili s tem, o čem naj bi pisali in

kako pisati. Drugi dan seminarja pa smo zvedeli, kako nastane Steklar, in tudi sami pomagali s svojimi prispevki urediti to izdajo časopisa.

Osnovni namen seminarja je bil, usposobiti oziroma spodbuditi čim več novih poročevalcev Steklarja. Prepričana sem, da je v naši delovni organizaciji že mnogo zaposlenih, ki bi s svojimi prispevki lahko popestrili naše glasilo, pa za to verjetno nimajo dovolj poguma.

Zato mislim, da bi bilo prav, če bi se, vsak mesec sestali uredništvo Steklarja in čim več poročevalcev ter skupno sestavili časopis. Na ta način bo informiranost delavcev v naši steklarni še boljša!

VERA KODELIČ

Vprašanje, ki se vsiljuje

Zakaj se malo mladih odloča za steklarski poklic?

To je vprašanje, s katerim se naši strokovnjaki ukvarjajo že vrsto let! Tudi sam sem se že vprašal, zakaj zanimanje za poklic steklopihalca ali za poklic steklobrusilca tako upada.

V steklarni delam že polnih 29 let in moram reči, da smo sprva delali v zelo težkih delovnih razmerah in ob velikem pomanjkanju, toda delali smo z voljo in veseljem do dela. Ustvarili smo podjetje, ki slovi po vsem svetu s svojimi prekrasnimi izdelki. In mislim, da je lahko vsak steklar ponosen na izdelke, ki nastajajo v njegovih rokah, zato pozivam in vabim vse mlade, ki so o svoji poklicni odločitvi še v dvomih, naj se odločijo za steklarski poklic, vendar naj si najprej ogledajo v naši tovarni celoten delovni proces. Prepričan sem namreč, da se bo potem prenekateri brez nadaljnega pomišljanja odločil za steklarski poklic.

Povedati pa moram tudi, da je ste-

klarski poklic naporen, da zahteva veliko natančnost pri delu, vendar se da s šolo in s prakso pridobiti potrebno znanje za opravljanje steklarskih del.

Omeniti velja tudi to, da imamo v načrtih razširitev in povečanje naše steklarne in da bodo predvsem mladi delavci še kako iskani.

In menim, da je za steklarsko proizvodnjo pomembno, če se izkušnje prenaša iz roda v rod... Kolikor gre pri tem še za svojce oziroma otroke že zaposlenih v steklarni, toliko boljše. Kajti prav tega nam manjka; kakor da so otroci naših delavcev predobri za steklarske poklice... Toda zadovoljivo visoki osebni dohodki, beneficirana delovna doba steklarjev, težave pri za-

poslovanju, ko je dela in s tem kruha vendarle vse manj, poklic v domačem kraju in še nekatere druge prednosti bodo prenekaterega sina, tudi prenekatero hčer naših delavcev privabili v naše vrste... Tega bomo res veseli. Kajti, nekako drugačen je občutek, če upokojenec steklarne ve, da dela na njegovem nekdanjem delovnem mestu njegov otrok, ki je vezan na kraj, na tovarno, na okolje in na običaje svojega kraja... Če bi dosegli, da bi se čim več otrok naših delavcev odločalo za steklarske poklice, bi to bila dodatna kakovost v zaposlovanju.

Če pa hočemo v naše vrste pridobiti čim več mladih, bo treba naše poklice mladim bolj približati. To lahko dosežemo le tako, če bomo vsi prispevali svoj delež za uresničitev tega cilja!

FRANC HREPEVNIK

Usmerjeno izobraževanje v praksi

Vsako uro pridobimo nekaj novega znanja

Usmerjeno izobraževanje se je v praksi uveljavilo leta 1981. To je bil nov korak, tako za učence kot za učitelje. Mnogo težje pa, mislim, da so ga sprejeli učitelji, ker so morali svoj način dela popolnoma spremeniti. Za nas, učence, to ni bilo tako težko, ker smo iz osnovne šole kar prestopili v usmerjeno izobraževanje. Usmerjeno izobraževanje zajema teoretični in praktični del. Teoretični del poteka v vzgojnoizobraževalnih ustanovah, praktični del pa poteka v delovni organizaciji, v našem primeru sta to Steklarna in Steklarska šola.

Srednji in skrajšani program

Šolanje pri nas poteka v dveh programih. V skrajšani program so vpisani učenci, ki nimajo želje po daljšem šolanju, saj traja ta program le 18 mesecev. Učenci, ki se šolajo po tem programu, dobijo po njegovem dokončanju naziv pomožni steklar. Praktični pouk opravljajo ti učenci po enoletnem šolanju... V srednji program vpisani učenci bodo opravili šolanje v treh letih. Po končanem šolanju bodo postali steklobrusilci ali pihalci. V

srednjem programu imajo učenci zahtevnejši učni načrt. Tisti med njimi, ki bodo v tem programu uspešni, imajo možnost, da nadaljujejo šolanje za steklarskega tehnika. Glede te smeri pa še ni vse urejeno, vendar upamo, da se bomo učenci lahko še nadalje šolali.

V prvem letniku praktičnega pouka učenci nismo imeli. V drugem letniku pa ga opravljamo vsak dan dve uri. To ni veliko, če vemo, da bomo morali spoznati še veliko novega. Praktični pouk poteka v Steklarni in Steklarski šoli. Vodijo ga učitelji praktičnega

pouka (mojstri). Poteka v dveh izmenah. V prvi izmeni delajo učenci, ki stanujejo doma, v drugi izmeni pa delajo tako imenovani vozači. Ti dve uri praktičnega pouka izkoristimo zelo dobro, saj je program res natrpan. Da osvojimo čim več novega, nam pomagajo učitelji, ki nas kar naprej stojijo ob strani s svojimi nasveti. Učenec, ki nima želje po opravljanju praktičnega pouka, mu tudi še ne vem kakšni učiteljevi naporu nič ne pomagajo. Torej se morajo pri praktičnem pouku stajati učenčevi in učiteljevi naporu. Med učitelji in učenci na delovnih mestih vlada dobro vzdušje, saj imamo take učitelje, ki razumejo nas, mlade.

Praktični pouk zahteva celega učenca

V Steklarski šoli imamo učenci svojo učno brusilnico, v kateri poteka praktični pouk. V eni izmeni je osem

učencev 2. letnika ter dve učenki 3. letnika. Učitelj nam prvino, ki jo hočemo izbrusiti, nariše na tablo, hkrati pa razlaga, kakšne napake se pojavljajo, kako jih odpravimo itn. Nato nas pošlje za stroj in vsakomur posebej pokaže, kako naj prvino izbrusi. Vsak učenec po tej razlagi poskuša to prvino

izbrusiti. Ker pa noben učenec takoj ne more izbrusiti kvalitetnega izdelka, mora mojster vložiti veliko napora, da nas nauči delati, čim bolj natančno in kvalitetno. Ko osvojimo princip brušenja, izdelamo izdelek za oceno. Po končanem dvehurnem praktičnem imamo nalogo, da brusilnico počistimo.

To je šele začetek našega praktičnega izobraževanja in z vsako uro praktičnega pouka pridobimo nekaj novega znanja. Upamo, da bomo ob koncu drugega letnika osvojili že toliko znanja, da bomo lahko delali tudi že za prizvodnjo.

JOŽICA KROPEC

Knjižnica Steklarske šole

Dobra knjiga najboljši prijatelj

Na Angleškem je šolska knjižnica učnovzgojni dejavnik v celotnem procesu na šoli, zato jo nekateri angleški strokovnjaki upravičeno imenujejo »duhovna centralna kurjava sodobne šole«... Kako pa je s tem pri nas?

Res je, da je tradicija šolskih knjižnic na Slovenskem stara dobro stoletje. Razvoj knjižnic pa je bil počasen zaradi pomanjkanja slovenskih knjižnih del, saj so si pomagali lahko le s knjigami Mohorjeve družbe.

Danes daje novo mesto šolski knjižnici tudi novi učni program, iz katerega je jasno sledi, da je naloga šole vključiti v vsa področja učnovzgojnega dela tiste oblike, ki vodijo k znanstvenemu načinu mišljenja. Knjiga je pri tem pomemben medij.

Šolska knjižnica posreduje učencu

knjigo, ga nauči uporabljati jo – dopolnjuje delo na osnovi obveznega učnega programa v razredu.

Vsi ti podatki povedo, kako velik pomen imajo knjižnice pri vzgoji in izobraževanju mladine. Knjižnica Steklarske šole pa ni namenjena zgolj učencem, ampak je namenjena tudi delavcem šole in Steklarne »Boris Kidrič«. Naši delavci v prostem času prav radi sežejo po dobri knjigi, ki jim pomeni sprostitev po napornem delovnem dnevu ali pa tudi način izobraževanja.

Knjižnica ima kar bogat knjižni fond. Precej je v njem strokovne literature, ki se tiče steklarstva, imamo pa tudi precej leposlovnih del, med njimi tudi dela sodobnih pisateljev.

Učenci bodo občasno v prostorih knjižnice pripravljali razstave knjig, slik in tiskanega gradiva. Pripravljajo že gradivo za razstavo o Titu. Upajo, da se bodo njihovih prireditev udeležili tudi starši ter ostali.

Knjižnica Steklarske šole je odprta:

- ob ponedeljkih od 12.15 do 14. ure
- ob torkih od 13.10 do 14. ure
- ob sredah od 12.15 do 14.30
- ob četrtek od 12.15 do 14. ure.

Pridite v knjižnico – ne bo vam žal!

JUDITA DOSLER

Zapoznel prispevek o počitniškem delu

Telefonistka v Steklarski šoli

Jesen je prešla v zimo, zima v pomlad, pomlad v poletje in leto je bilo nabkrog. Šola se je končala za vse več ali manj uspešno. Rešili smo se mnogoterih skrbi in mislili smo lahko le še na dneve, ki smo jih preživeli skupaj z najdražjimi – na morju, v planinah ali pa kar doma...

Ti, počitniški dnevi so nam prinesli nova spoznanja, novo ljubezen, razočaranje pa tudi marsikatero izkušnjo. Dogodki, ki jih doživimo med počitnicami, se nam zdijo mnogo lepši, več vredni in nam olajšajo naporene šolske dni.

Marsikdo pa je poletni in počitniški čas izkoristil predvsem v dober namen... Lotil se je kakšnega dela in si tako zaslužil denar, ki ga potrebuje za to ali ono stvar.

Tudi jaz sem se odločila za enome-sečno delo, ki sem ga opravljala tukaj, v Steklarski šoli kot telefonistka!

Morda vas zanima, kako sem se počutila v vaši delovni organizaciji?

To medpočitniško delo opravljam že drugo leto, zato pri tem delu nimam

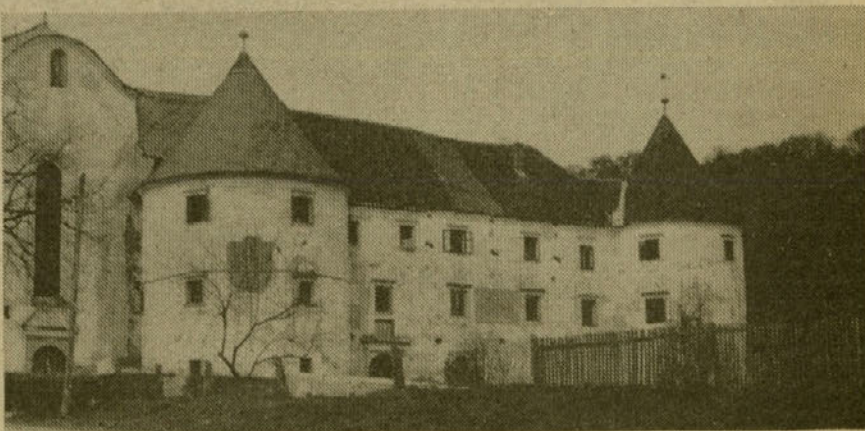
posebnih težav. Moj delovni dan se je kar vedno hitro iztekel, saj poleg telefonistkinih del opravljam še razna druga drobna dela. In ker so tudi uslužbenci zelo prijazni, saj mi pri vsakem problemu hitro priskočijo na pomoč, sem z delom zelo zadovoljna.

Tako se je mesec mojega počitniškega dela iztekel in s tem je bilo konec prakse!

Upam, da sem prakso uspešno opravila in da mi bo prihodnje leto spet omogočeno opravljati isto delo med počitnicami!?

HERMINA POHARC,
učenka PŠC v Celju

Olimje s svojo, v svetu poznano apoteko in čudovita narava privabljajo vse več obiskovalcev – foto Z. Novak

Neodobreno stanovanjsko posojilo

Zakaj tako?

Zora in Stipe Pešič sva že dolgoletna člana našega kolektiva, saj delava v steklarni že trideset oziroma osemindvajset let. A kljub temu nama ni bilo odobreno posojilo za stanovanjsko gradnjo. Pri obravnavi najine prošnje za posojilo mnenja niso bila enotna. Eden izmed vodilnih delavcev je zastopal tako stališče, ki bolj ustreza njegovim sodelavcem ter tistim, ki so mu bolj naklonjeni. Njihovo mnenje je, žal, prevladalo.

Meniva, da sva bila izigrana! Res, najina vloga v vseh pogledih, razen v enem, izpolnjuje razpisne pogoje. Gre pa za tisto vprašljivo določilo, da se kredit za stanovanjsko gradnjo lahko dodeli le delavcu, ki ni več kot 20 kilometrov oddaljen od steklarne.

Tej stvari pa želiva priti do dna, ker nama ni vseeno, kakšne govorice krožijo naokrog! Pri tem razpisu stanovanjskih posojil oziroma odobrenih posojilih je bilo pri več vlogah kršeno določilo pravilnika, saj nekateri prosilci svojih stanovanjskih objektov še niso dogradili do zahtevane četrte faze... Torej je bil samo pri naju tako »nečloveško« uupoštevan tisti pravilnikov člen o oddaljenosti največ do 20

kilometrov, vse drugo – tudi najina delovna doba v steklarni – pa kot da ni pomembno. Kot da več kot trideset let delati v kolektivu, v času, v katerem se je bilo treba marsičemu odreči, nič ne šteje!?

Z ženo gradiva stanovanjsko hišo v mojem domačem kraju. Tam zato, ker mi tam klima zaradi bolezni mnogo bolj ustreza. Dogradila sva jo do četrte faze, ne da bi doslej steklarno prosila za kakršno koli pomoč pri tem. Meniva pa, da sva si jo sedaj vendarle zaslužila.

Lahko sicer trdiva, da je stanovanjski pravilnik zastarel in neustrezen, saj so takšne, kakršen je naš, že dopolnili v Zdraviliču, pri Ingradu pa tudi v dru-

gih delovnih organizacijah. In če se že dosledno ravnamo po določitih sedanjega pravilnika, naj velja to prav za vse. Če pa so dopustne določene izjeme in če se tudi pri naju neglede na vse ni moglo upoštevati izjeme, potem zahtevava, naj se zadevo doreče!

Pritožila sva se tudi na sodišče združenega dela, ker meniva, da sva po krivici prikrajšana.

In želiva, da ste vsi seznanjeni s to zadevo. Hkrati pa tudi upava, da bova dobila zadoščenje!?

Ze res, da so pravilniki zato, da odločamo v njihovih okvirih, vendar potem naj to velja za vse, brez izjeme! In meniva, da je treba vsako zadevo gledati tudi s tiste druge, človečne plati, ne pa samo iz pravne. Še posebej, če večina delavcev meni, da je tako prav... Toda, žal, imajo nekateri pomeniki še vedno premočan vpliv!

ZORA in STIPE PEŠIČ

Kadrovske zanimivosti

V septembru 1407 delavcev

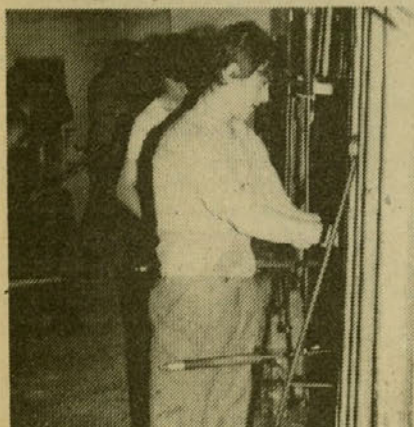
Konec septembra je bilo zaposlenih v steklarni »Boris Kidrič« 1407 delavcev, od tega v tozdu Osnovna izdelava 424, v tozdu Dodelava 167, v tozdu Kristal 371, v tozdu Dekor 152, v tozdu Servisne dejavnosti 74, v tozdu Delavska restavracija 23, v tozdu Naše steklo 12 in v delovni skupnosti skupnih služb 184. Med nas je prišlo 26 novih delavcev, zapustilo pa nas je 8 delavcev.

Prišli

V septembru so se zaposlili: v tozdu Osnovna izdelava kot krogličarji: Ivan Kidrič, Franc Leskovar in Ivan Zagorščak ter za odnašalce: Šandar Boršič, Rudolf Govedič, Štefan Korez,

Bo postal steklarski poklic privlačen tudi za otroke naših delavcev – foto Z. Novak

Folklorna skupina Minerali med plesom belokranjskih...

Velimir Kuhar, Ivan Miklaužič in Mirko Štih; v tozdu **Dodelava** kot brisalki stekla Darinka Cajzek in Valerija Jedvaj ter za brusilca III v grobi brusilnici Ivan Drogenik; v tozdu **Kristal** kot steklobrusilci I: Božena Artič, Zdenka Cvrtila, Ivan Horvat, Mirjana Rebič, Marjan Staroveški in Marjana Šolman; v tozdu **Dekor Kozje** kot steklobrusilci II delovnega področja: Anica Hlapec, Karl Kunšek, Štefica Mateuš, Ivan Pavlekovič in Josipa Posilovič; v tozdu **Servisne dejavnosti** kot ključavničar II Branko Kovačič in v **delovni skupnosti** skupnih služb kot pripravnik Albin Šrmpf.

Vsem novim sodelavcem želimo pri delu in nasploh v steklarni mnogo delovnih uspehov in osebne sreče!

Odšli

V septembru so nas zapustili: iz tozda **Osnovna izdelava**: krogličar Vladimir Krumpak, ki je bil izključen, in odnašalca Mladen Krivec ter Zvonko Krsnik, ki sta bila izključena; iz tozda **Dodelava** vodja izmene v grobi brusilnici Stanko Plavčar, ki se je invalidsko upokojil; iz tozda **Kristal** čistilka sanitarij Marija Sprah, ki se je starostno upokojila; iz tozda **Dekor Kozje** steklobrusilec II delovnega področja Srečko Kukovičič po odpovedi; iz tozda **Servisne dejavnosti** zidar-skupinovodja Milan Zupane, ki se je invalidsko upokojil; iz **delovne skupnosti skupnih služb** referent prodaje Zora Kladnik, ki se je starostno upokojila.

Rodili so se

V septembru so se rodili: Jožica Bek – hči Angele in Franca, Valentina Brilež – hči Bernardice, Gabrijel Gluhak – sin Branke, Denis Gmajnič – sin Dragice, Anamarija Halužan – hči Ane, Klemen Sedenik – sin Antona, Polonca Sovič – hči Danice, Darja Zbil – hči Cecilije in Aleksandra Žekar – hči Angele in Aleksandra.

Vsem novorojenčkom želimo mnogo sreče v življenju, staršem pa za prirastek v svojih družinah čestitamo!

Poročili sta se

V septembru sta se poročili sodelavki Marinka Laneger – poročena Klevže in Nevenka Vešligaj – poročena Volavsek.

Obema sodelavkama želimo na novi življenjski poti mnogo sreče in osebne zadovoljstva!

ZDENKA SITER

Upokojila se je...

Zora Kladnik

Petek, 13. avgust 1982. Dan kot vsi povprečni delovni dnevi. Za naš oddelek, še posebej pa za tovarišico Zoro Kladnik, je ta dan pomenil pomembno prelomnico v njenem življenju. Prelomnico je ta dan doživljal ves oddelek komerciale. Zora je ta petek delala zadnjič...

V pogovoru sva »prehodila« vso njeno dolgo delovno dobo... Rodila se je 29. septembra 1922 v Zagorju ob Savi, v znani steklarski družini kot druga hči mojstra Maksa in gospodinje Pavle. Petnajst let pozneje, leta 1937, se je zaposlila meseca septembra v Paračinu pri bratih Abel.

Že leta 1941 so se Kladniki vrnili v Zagorje. Oče je dobil delo v steklarni Hlastnik. Steklarji so se pred vojno in med njo veliko selili. Tudi družina Kladnik se temu ni mogla izogniti. Pa so tako leto pozneje prišli v Rogaško. Zora je pričela delati v naši steklarni leta 1942. Leta 1944 je steklarna delno pogorela, proizvodnja je bila ustavljena, uslužbenci pa so delali še do pričetka leta 1945. V tem času je bila poklicana v komando mesta Konjice za šest mesecev. Ko se je vrnila, je spet prišla med nas in delala z nami do nedavnega. Od kolektiva jo je za leto dni ločila le bolezen, ki pa jo je Zora z močno voljo, naučena trdega dela, premagala.

Nasha dolgoletna sodelavka Zora Kladnik iz komerciale se je upokojila...

Njeno bogato in dolgo delovno dobo sestavlja mozaik zanimivosti. Že na samem začetku je Zora pričela svojo kariero med uslužbenci. Bili so samo štirje: Valerija Vičič, Hinko Drimel, Jože Mecilošek in naša Zora. Večji del njene delovne dobe pri nas je povezan skupaj z delom Hinka Drimla. Najprej planski oddelek, potem oddelek kalkulacij.

Predno je leta 1964 prišla Zora v oddelek komerciale za izvoz, je delala v računovodstvu na osnovnih sredstvih. Zadnji dve desetletji pa se ukvarjala z izvozom, urejala zanj vso administracijo, skrbela za odpreme, plan in vse drugo, kar spada zraven.

Poleg hudih časov v vojni je Zora doživljala vse tisto, kar je spadalo v povojno obnovo in graditev naše porušene domovine. Bil je to čas poln odrekovanja, udarniških akcij in nadurnega dela, česar vsega se Zora s ponosom spominja.

Zora Kladnik spada s svojo družino med generacijo »glažarjev«, ki so bili tesno navezani na steklarsko branžo, med tiste čuteče ljudi; ki so se veselili vsakega, tudi najmanjšega uspeha steklarne; ki jih je odlikovala in jih še odlikuje skromnost ter velika pripadnost delu, kolektivu in naši družbi.

Za svoje vzorno delo ter za prizadevanje v kolektivu je Zora prejela priznanji naše družbe, kot sta Medalja dela s srebrnim vencem 26. novembra 1977 na slavnostni seji našega delavskega sveta in Medaljo za delo. Sodelovala je v organih samoupravljanja. V zvezo komunistov je bila sprejeta leta 1948 in je bila tudi članica tovarniškega komiteja. Sodelovala pa je tudi v sindikatu ter bila članica disciplinske komisije itn.

Rada se Zora spominja plesov in prireditvev po vojni. Med zanimivosti, ki jih je doživela, spada tudi ustavitev vlaka na staro leto, katerega odgovorni niso hoteli priključiti vagonov z naloženim našim blagom. Realizacija je bila izjemno pomembna zaradi zaključnega računa. Vagoni bi morali biti odpremljeni; morali bi iti, kot se to reče pri nas. Pa se je Zora postavila pred lokomotivo in strojevodjo, ki ni imel več izbire. Vagoni so šli...

Rada se Zora spomni tudi dobrega

sodelovanja s poslovdji v proizvodnji – od peči in brusilnice do skladišča. Dobro sodelovanje z izvozniki se je odrazilo v njihovem polnoštevilnem obisku na poslovnem pikniku, ki ga je Zora v septembru priredila na Boču. Številna darila in pohvalne besede so dokaz ne samo Zorinega dobrega dela, temveč so tudi dokaz njenega osebnega

ga odnosa do vseh, s katerimi je sodelovala.

• Iz vseh naših src se pridružujemo Zorinim željam za prihodnost. Želimo ji obilo zdravja in mirno življenje. In ker je obljubila, da se bo v oddelku še oglasila, upamo, da ne bo ostalo samo pri obljubi!

F. J.

Športno srečanje invalidov

Še večkrat tako!

Društvo invalidov »Straža« iz Huma na Sutli je organiziralo srečanje invalidov Straže, paračinske steklarne in steklarne »Boris Kidrič«, ki se ukvarjajo s športom in rekreacijo. Pomerili so se v šahu, streljanju, kegljanju in pikadu za ženske. Ogledali so si tudi film o steklarni v Straži, ki prikazuje njeno zgodovino in razvojne želje.

Predstavniki steklarne Straža Vlado Struhne je vse udeležence srečanja pozdravil in dejal, da si vsi v tem kolektivu želijo, naj to prvo srečanje steklarjev – invalidov ne bo tudi zadnje, marveč naj postane tradicionalno, saj imajo invalidi veliko problemov in težav, ki so skupne vsem. Predlagal je, naj bi se na občasnih srečanjih o njih pogovorili ter svojim sodelavcem v delovnih organizacijah svetovali, kako bi mogli z bolj ustrezno zaposlitvijo svojim kolektivom še več dati. V nekaterih delovnih organizacijah, je dodal in navedel za primer Tekstilno industrijo v Žutnici, so to uredili tako, da so postavili delavnico za invalide, v kateri le-ti delajo v zares sebi ustreznih delovnih razmerah.

Struhnetove besede so naše invalide tudi nekoliko prizadele, saj delajo na vseh mogočih delovnih mestih v steklarni – od kartonaže do portirske službe, nekateri pa delajo tudi ponoči.

Čeprav vsi invalidi nimajo ustreznih delovnih mest, so med našimi delegati v organih samoupravljanja, ki omalovažujejo ter celo javno žalijo invalide ter jim ne priznavajo minulega dela, čeprav so delali v manj ugodnih in slabših delovnih razmerah, kot se dela sedaj.

V športnem srečanju pa so udeleženci zabeležili naslednje izide:

Streljanje: 1. Straža, 2. steklarna »Boris Kidrič«, 3. Steklarna Paračin.

Šah: 1. Straža, 2. steklarna »Boris Kidrič«, 3. Steklarna Paračin.

Kegljanje: 1. steklarna »Boris Kidrič«, 2. Straža, 3. Steklarna Paračin.

Pikado (ženske): 1. Straža, 2. Steklarna Paračin.

Po končanem tekmovanju sta nagra-

de za prva in za druga mesta razdelila tovariša Aco in Viktor ter vsem invalidom zaželela veliko delovnih uspehov.

STIPE PEŠIČ

Prešernova družba ponuja ...

Najcenejše knjige

Kakor vsako leto bo Prešernova družba tudi letos ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna izdala svojo **REDNO LETNO KNJIŽNO ZBIRKO**, ki jo v množični nakladi dvajset tisoč izvodov po zares dostopni ceni prejmejo člani in drugi naročniki – bralci Prešernove družbe.

Naslednja redna letna knjižna zbirka vsebuje:

• Prešernov koledar za leto 1983 z barvnimi reprodukcijami odličnega slovenskega slikarja Nikolaja Omerse in z raznovrstnimi drugimi zanimivostmi

• Povest Polone Škrinjar »Pavla«

• Potopis Milana Ogrina »Po stopinjah Aleksandra Velikega«

• Roman Živojina Gavrilovića »Ig-manci«

Dokončal šolanje

Jože Goručan

Pred nedavnim smo zvedeli, da je diplomiral na prvi stopnji Fakultete za zunanjo trgovino v Zagrebu – smer domači trg – naš sodelavec Jože Goručan, vodja kontrole kvalitete.

Jože se je rodil leta 1949, po osnovni šoli je hodil v Steklarsko šolo, ki jo je dokončal 1968. Dve leti je delal v desenski brusilnici, nakar je bil tekoči kontrolor. Potem je postal vodja kontrole kvalitete. S steklarno je imel sklenjeno pogodbo o izrednem šolanju. Študirati je začel v študijskem letu 1978/79, diplomiral pa je 28. septembra letos in v svojem diplomskem delu obdelal prodajo na domačem trgu.

Diplomantu čestitamo in mu želimo, da bi svoje znanje s pridom uporabljal v praksi!

B. N.

• Knjiga proti onesnaževanju in za varstvo okolja Mire Ružič »Biti ali ne biti«

Roman Aleksandra Cordellija »Mornrtymerevi«, ki je nagradna knjiga (brezplačno jo prejmejo člani Prešernove družbe, ki so poravnali članarino do 30. junija 1982)

Cena za vseh šest v platno vezanih knjig je 850 dinarjev (skupaj z nagradno knjigo) oziroma 700 dinarjev (brez nagradne knjige). Cena za vseh šest knjig v mehki vezavi (broširani) pa je 500 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 400 dinarjev (brez nagradne knjige).

Vsem, ki Prešernove zbirke še niste naročili pri poverjeniku Prešernove družbe ali v knjigarni priporočamo, da to čim prej storite!

Poverjenik Prešernove družbe je v steklarni »Boris Kidrič« poslovdja tozda Dodelava Obradovič.

STEKLAR

				PARA	TUJE ŽENSKO IME	MEDMET SMEHA	KEM. ELEM. Ac	LITER	VODILO, PRAVILO	TUJE ŽENSKO IME	GOSPOD	STAROSLOV PIVO	dr
								ORANJE			LJUBLJANSKA BANKA		
								DRŽAVNA BLAGAJNA			AVT. OZN. ITALIJE		
												AMPER	
												SEČ	
GRAM	BENIGNI TVOR	FOTOGRAFSKA OZNAKA	EGIPČAN. BOŽANSTVO	RDEČI KRIŽ			TURŠKO M. IME				UT SUPRALAT. KRAT.		
												PREVEČ-KRAT	
DEL POHIŠTVA						TIHOOCERAN SKI, OTOK					PREGRIN-JALO		
						PINSKO JEZERO					ZNAČAJ		
ATLETSKO ORODJE						DORA V KARAVANKAH					NRIE		
						ZDROB					VZOREC (V MEDIC.)		
KAČA VELIKANKA				RIBA							PILMEKI PUBLICIST		
				RT NA ŠPAN OTOKU PITIUZI							ZAPORA, SKUPINA		
EMERITUS (DOBLUŽEN)			MUREN, CVRČEK				JADRANSKI OTOK					LITER	
			NEKD. ZOBNA KREMA				KRATICA ZA PROIZVAJAL KE NAPTE					ARABSKI SREBRNIK	
DUŠIK	DREVO IN PLOD						PEVKA VUČO						
	NASLEDNJI (OKR.)						ZALIV V EGEJSK. M.						
INDUSTRIJA STROJEV V LJU BLJANI							PRIP. PESNITEV, EP					MLEČNI PROIZVOD	
							IDEM (ISTI)					KEM. ELEM. SAMARIJ	
ZMEDA, NERED						PUJSEK, PRAŠICEK					BIVALIŠČE		
						WOMEN (IME)					SEVER		
OTOČAN												ČASNIKAR JOŽE	

Nagradna križanka št. 99

Med reševalce nagradne križanke št. 99 bomo z žrebom razdelili za 370 dinarjev nagrad, in sicer prvo nagrado 150 dinarjev, drugo nagrado 120 dinarjev in tretjo nagrado 100 dinarjev. Prosimo pa vse reševalce, naj vsakdo odda le po eno rešitev.

Rešitev nagradne križanke pošljite na naslov: uredništvo časopisa »Steklar«, steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1 ali pa jo oddajte v nabiralnik za časopis »Steklar« pri vходу v steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na pisemsko ovojnico z rešitvijo: »ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 99«!

Pri žrebanju bomo upoštevali le pravilne rešitve, ki bodo prispele na naslov uredništva ali ki bodo oddane v nabiralnik za časopis »Steklar« najpozneje do 12. novembra letos!

Za nagradno križanko št. 98, objavljeno v septembrski izdaji »Steklarja«, je žreb namenil prvo nagrado 150 dinarjev Malki Šket, drugo nagrado 120 dinarjev Mirku Trunkelju in tretjo nagrado 100 dinarjev Vinku Srbčiču. Vsem nagrajencem čestitamo!

Rešitev nagradne križanke št. 98 – vodoravno: BRUŠENJE IZD(DELKA ZA UVOZ), vrt, Jajce, KAKOVOST, 1, S B, IČ, peki, KK, Tokaj, pari, kri, Ebir, dete, Kluz, kid, INRI, Kreta, lirizem, mast, I, Atika, lakt, FZ, r, cakljati, pav, ni, r, remi, kolo, Ant, usta, izraz.

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Zvezdana Dangubič, Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Franc Vehovar in Franc Župančič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Zlatko Novak. Tajnica uredništva Cita Novak – Likovna zasnova in oblikovanje Aljoša Rebolj – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 1800 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, Ljubljana.